

LA CONVIVÈNCIA ENTRE CATALUNYA I ESPANYA HA ESTAT SEMPRE DIFÍCIL, PLENA D'APRIORISMES

Manuel Parés i Maicas

Professor universitari i doctor en dret

L'exercici de la democràcia

Què vol dir, pel govern del PP, l'exercici de la democràcia? Aquesta és una qüestió espinosa i difícil de respondre, ja que hi conflueixen factors antropològics, culturals, polítics, ideològics, de classe social, que d'una forma més o menys directa tenen una influència que pot ser determinant.

EN EL CAS DE CATALUNYA en relació amb l'Espanya actual, és evident que el que pensa i fa un espanyol difereix molt del que sent i expressa un català. Per això és tan difícil el diàleg entre els espanyols —especialment si són centralistes— i els catalans. El poder és a Madrid, en mans espanyoles, que l'exerceixen d'una manera distinta de com ho faria un català. El primer, en línies generals, sol concebre'l i practicar-lo, en relació amb Catalunya, de forma excloent, per tant, normalment, no democràticament.

EN GENERAL, AQUESTA és una relació de dominant a dominat. Poden donar-se nombrosos supòsits. És indubtable que el fet que guanyés les eleccions el PP, per una àmplia majoria absoluta —no així a Catalunya—, implica que una majoria d'espanyols van optar per ell, malgrat els aspectes d'autoritarisme i repressió de les llibertats mitjançant el control del poder executiu i en bona mesura el judicial. En aquest segon cas, determinades sentències dels alts tribunals i, en particular, del Tribunal Constitucional han tingut molt poc en compte els legítims drets dels catalans.

JOAN OLLER

AIXÒ VOL DIR QUE, COM SUCCEEIX en altres països, les sentències del Tribunal Constitucional, segons el clima, poden variar, de sentit i de contingut. Comparem

Serà capaç l'Estat espanyol d'adoptar la mateixa posició que el Regne Unit respecte a Escòcia?

la seva sentència contrària a la Loapa, que tan positiva va ser per a Catalunya, i la darrera del mateix tribunal, amb una altra composició, sobre el mateix assumpte, que va retallar sensiblement els nostres drets i que tantes conseqüències negatives ha originat. Recordem la fallera anticatalana del magistrat senyor Pascual.

SI ANALITZEM EL PANORAMA polític actual, amb una situació global de crisi, els catalans ens hem de sentir molt preocupats, sigui quina sigui la nostra ideologia, i

també pels catalans que es considerin sobretot espanyols o els catalans que defensin els principis del capitalisme, perquè si la situació continua igual, ells també en patiran les conseqüències, encara que sigui d'una altra forma. Catalunya és un país liberal en el sentit britànic de l'expressió. Fins ara els que vivim a Catalunya hem gaudit d'una societat pacífica, tranquil·la, molt poc conflictiva. Malgrat la forta immigració que acolim, i per la manera com ho fem, sortosament per ara el racisme té molt poca incidència en funció de les dades existents.

LA CONVIVÈNCIA ENTRE Catalunya i Espanya ha estat sempre difícil, complicada, plena d'apriorismes. És un tema de segles. Els intents centralistes d'anorrear-nos han fracassat fins ara. Per experiència personal vull recordar la implacable i terrible Guerra Civil que vam patir, i la duresa de la postguerra, que no es va dulcificar fins a finals dels seixanta. Recordo amb angoixa els anys quaranta i cinquanta, especialment, en què vaig sentir en pròpia carn la repressió contra la nostra llengua i cultura. El resultat va ser que em vaig decantar per aprendre el francès i l'anglès, i distanciar-me de tot el que significés espanyol. La situació era angoixant, en el camp de les llibertats i de la cultura.

SI ELS ESPANYOLS S'HAGUESSIN mostrat proclius a conèixer-nos millor, a saber quins són els nostres trets distintius i les nostres

qualitats i defectes, i parlo d'ara, si quan es relacionen amb nosaltres ho fan molt sovint amb prepotència, mitjançant estereotips, si oblidessin la seva actitud sovint de superioritat, si tractessin de dialogar amb nosaltres com nosaltres ho fem amb ells, estic convençut que la relació seria molt diferent i constructiva. Per cert, em crida l'atenció que darrerament en la seva estratègia comunicativa han introduït la paraula *diàleg* i em pregunto si s'adonen del seu abast si ens situem en el terreny de la democràcia, que no crec que sigui el seu.

QUÈ ENS OFEREIX EL FUTUR? Quines perspectives tenim? Serà capaç l'Estat espanyol d'adoptar la mateixa posició que el Regne Unit respecte a Escòcia? Comprendrà l'Estat espanyol que si democràticament, és a dir, sense violència i pacíficament Catalunya vol separar-se d'Espanya, la seva actitud hauria de ser de comprensió dels nostres drets, de negociació tractant que les relacions entre Catalunya i Espanya tinguin un altre caràcter, d'igualtat i no de submissió? És evident que per raons històriques existeixen forts lligams entre elles, i seria raonable que des d'un peu d'igualtat, una política de cooperació permetés una bona convivència. No podem ignorar que els catalans constituïm una societat complexa.

TANT DE BO ESPANYA es comporti amistosament i no amb el perill de seguir un camí d'incomprensió i, a vegades, violència.

Literatura catalana i llengua

Joaquim Arenas i Sampera

Pedagog i escriptor

A la reflexió que proposà el Conca sobre la possibilitat que obres escrites en castellà per autors residents al Principat puguin aspirar als Premis Nacionals de Cultura de Catalunya, li cal i li caldrà un gran mirament que consideri la memòria històrica del pensament amb relació a la producció

literària catalana, la coherència quant al modificador nacional que ostenten els premis i també la realitat basada en l'opinió d'aquells que, aplegats o no en associacions d'escriptors, s'han mantingut fidels a la llengua catalana, l'idioma nacional. Què en dirien, de la possibilitat anunciada pel Conca, polítics com ara J. Pallach, Coll i Alentorn i Heribert Barrera? Què en pensarien intel·lectuals com ara Joan Triadó, J.M.

Ainaud de Lasarte i Josep Benet? I del ram dels escriptors, quina seria l'opinió sobre aquest fet de Joan Sales, M. Martí i Pol i Emili Teixidor? Lingüistes d'alta volada tindrien quelcom a dir-hi, també: F. de B. Moll, Joan Solà i R. Aramon. I del món empresarial, quina seria la reacció entre els fundadors d'Òmnium Cultural: J.B. Cendrós, J. Vallvé, L. Carulla i P. Riera, que tant van maldar per la llengua i la cultu-

ra sense equívoc possible? Tots han traspassat. Han deixat, però, un testimoni que s'haurà de tenir molt present. La nació és la llengua, la llengua és la meua pàtria, han deixat dit molts escriptors (C. Cardó, J. Fuster...), si un premi literari té caràcter nacional la primera condició que ha de tenir és la concordança entre llengua i literatura. Es tracta de qualitat, s'ha de premiar l'obra de més qualitat sense distinció,

s'ha dit. Ens sembla, doncs, que no hi ha reconeixement possible en el marc d'uns premis nacionals de literatura catalana, si no s'expressen en l'element que substantiva la nació, si no està escrita en la llengua pròpia.

Els escriptors en castellà a Catalunya van triar ells mateixos la llengua de la seva obra. Ningú no els va obligar a aquesta tria. La majoria d'escriptors catalans van ser formats en

castellà a les escoles i hagueren de fer un aprenentatge no fàcil per escriure en català —gramàtica, morfologia, lèxic, estil, etc.— o bé aprendre'l per escriure-hi. El reconeixement que tenen els escriptors en castellà a Catalunya per part del govern espanyol es troba molt lluny de la consideració que atorguen les nostres institucions als escriptors nostrats quan han merescut un premi a casa nostra o han publicat una obra de valor objectivament reconegut. A l'hora d'atorgar una consideració nacional es pot posar tota la producció literària en un mateix calaix?